

Az Európai Unió tagállamainak közigazgatása

Szerkesztők

Szamel Katalin – Balázs István
Gajdusчек György – Koi Gyula

Complex

Wolters Kluwer csoport

TARTALOM

BEVEZETŐ	25
A közigazgatási modellek kialakulásának történeti alapjai	26
A közigazgatási rendszerek fejlődésének irányai.....	31
A közigazgatási modellalkotás relativitása.....	33
A KÖZIGAZGATÁS SZERVEZETI JELLEMZŐI – ÖSSZEHASONLÍTÓ ASPEKTUSBÓL	
GAJDUSCHEK GYÖRGY	37
Bevezetés	38
A végrehajtó hatalom, illetve a közigazgatás szerepe, sajátosságai az állami szervezetrendszeren belül.....	39
A közigazgatás rétegzettsége (kormányzás, adminisztráció és paraadminisztráció)	40
A bürokratikus szervezet keretei között megvalósuló új működési elvek szervezeti vonzatai	42
A centralizáció, decentralizáció, és a dekoncentráció megjelenése a közigazgatási rendszerekben.....	44
A közigazgatási szervek tagolása, csoportosítása	48
Változások, trendek a szervezeti struktúra területén.....	54
Felhasznált irodalom.....	57
A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSÉNEK MEGHATÁROZÓ TRENDJEI	
(AZ ELJÁRÁSI JOG ÉS AZ E-GOVERNMENT SZABÁLYOZOTTSÁGA)	
SZAMEL KATALIN	59
A közigazgatási eljárás jelentősége és meghatározó elvei.....	59
Az eljárási jog szabályozottságának fő kérdései és az azokra adott válaszok mikéntje az egyes országokban	61
Az eljárási jogi szabályozások által kirajzolódó közigazgatási fejlődési irányok.....	70
Az „Európai” elvárások megjelenítése az eljárási szabályokban.....	73
Az e-government megjelenése és érvényesülése.....	75
Paradigmaváltás az e-kormányzati kezdeményezésekben	78
Felhasznált irodalom.....	82

A KÖZIGAZGATÁS SZEMÉLYZETI RENDSZEREI ÉS ANNAK VÁLTOZÁSAI AZ EURÓPAI UNIÓ TAGORSZÁGAIBAN

BALÁZS ISTVÁN	83
A személyzeti rendszerek a közigazgatásban	83
Az egyes országokban alkalmazott konkrét megoldások.....	86
Napjaink közszolgáltatának jellemzői.....	91
Változások és reformok.....	95
Felhasznált irodalom	96
ANGOLSZÁSZ MODELLBE TARTOZÓ ORSZÁGOK	97
AZ EGYESÜLT KIRÁLYSÁG KÖZIGAZGATÁSA	
IMRE MIKLÓS – KRISTÓ KATALIN	99
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS.....	99
Az ország legfontosabb adatai.....	99
Nagy-Britannia közigazgatásának rövid története.....	100
A brit közigazgatási rendszer általános vonásai.....	104
Melyik modellbe tartozik?	104
A jog és a közigazgatás kapcsolatának alakulása	107
A közigazgatás és a bíróságok kapcsolata.....	108
A közigazgatás kapcsolata a törvényhozással	110
A közigazgatás társadalmi szerepéről vallott uralkodó nézet.....	112
II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELÉPÍTÉSE.....	113
A közigazgatási szervezet felépítésének általános elvei.....	113
A kormányzati szint.....	116
Egyéb központi közigazgatási szervek.....	121
Az EU-kapcsolattartás központi szervei.....	124
Skócia, Észak-Írország és Wales központi igazgatása	125
A helyi igazgatás szervezete	129
A helyi és a központi igazgatás kapcsolata	138
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE	142
Általános jellemzők.....	142
A működés hibáit javító korrekciós eszközök.....	143
A működés tárgyi feltételei	144
Elektronikus közigazgatás.....	145
IV. A SZEMÉLYZET.....	146
A köztisztviselő fogalma, elhatárolási problémák.....	146
Létszámadatok.....	148
A személyzetpolitika rendszere.....	150
A kiválasztás elvei és gyakorlata, módszerek	151
Illetményrendszer.....	152
Képzés, továbbképzés.....	152
A köztisztviselők jogai és kötelezettségei	153
Nyugdíjazási feltételek	154
FELHASZNÁLT IRODALOM	155

ÍRORSZÁG KÖZIGAZGATÁSA

RIXER ÁDÁM	159
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS	159
Az ország legfontosabb adatai	159
Írország közigazgatásának rövid története	159
Melyik modellbe tartozik?	162
A jog és a közigazgatás kapcsolatának alakulása	163
A közigazgatás kapcsolata a törvényhozással	164
II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELÉPÍTÉSE	165
A közigazgatási szervezet felépítésének általános elvei	165
Kormányzati szint	165
Egyéb központi közigazgatási szervek	168
Az EU kapcsolattartás központi szervei	170
A helyi igazgatás szervezete	170
A helyi és a központi igazgatás kapcsolata	176
Regionalizáció	177
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE	178
Általános jellemzők	178
A közigazgatási eljárást szabályozó törvény	178
A működés nem hatósági jellegű részét szabályozó jogszabályok	181
A működés hibáit javító korrekciós eszközök	182
A működés tárgyi feltételei	185
Az informatika hasznosítása a működésben	186
IV. A SZEMÉLYZET	187
A köztisztviselő fogalma, elhatárolási problémák	187
Létszámadatok és a személyzetpolitika rendszere	188
A kiválasztás elvei és gyakorlata, módszerek	189
Illetményrendszer	189
Képzés, továbbképzés	190
A köztisztviselő jogai és kötelezettségei	190
Nyugdíjazási feltételek	191
FELHASZNÁLT IRODALOM	192

MÁLTA KÖZIGAZGATÁSA

RIXER ÁDÁM	195
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS	195
Az ország legfontosabb adatai	195
Málta közigazgatásának rövid története	195
Melyik modellbe tartozik?	197
A jog és a közigazgatás kapcsolatának alakulása	197
A közigazgatás kapcsolata a törvényhozással	197
A közigazgatás társadalmi szerepéről vallott uralkodó nézet	200
II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELÉPÍTÉSE	200
Kormányzati szint	200
Egyéb központi közigazgatási szervek	203
Az EU-kapcsolattartás központi szervei	203
A helyi igazgatás szervezete	204

A helyi és központi igazgatás kapcsolata	207
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE	208
Általános jellemzők	208
A közigazgatási eljárást szabályozó törvény	208
A működés hibáit javító korrekciós eszközök	210
Az informatika hasznosítása a működésben	211
IV. A SZEMÉLYZET	212
A köztisztviselő fogalma	212
Létszámadatok	213
A személyzetpolitika rendszere	213
A kiválasztás elvei és gyakorlata, módszerek	214
Illetményrendszer	214
Képzés, továbbképzés	215
A köztisztviselő jogai és kötelességei	217
Nyugdíjazási feltételek	217
FELHASZNÁLT IRODALOM	218

CIPRUS KÖZIGAZGATÁSA

GAJDUSCHEK GYÖRGY	221
I. CIPRUS ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE	221
Általános adatok	221
Az ország közigazgatásának rövid története	221
Az ország közigazgatási rendszerének általános vonásai	223
Melyik modellbe tartozik?	225
II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELÉPÍTÉSE	226
Kormányzati szint	226
A helyi igazgatás szervezete	228
Egyéb központi közigazgatási szervek	232
Az EU kapcsolattartás központi szervei	233
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE	233
Közpolitika-alkotás	233
Hatósági eljárások	234
Közszolgáltatások nyújtása	234
Közigazgatási reformok és elektronikus közigazgatás	235
IV. A SZEMÉLYZET	235
A közszolgálat meghatározása	235
Létszámadatok	236
Köztisztviselői kategóriák	237
A kiválasztás elvei és gyakorlata	237
Illetményrendszer	238
Minősítés	238
Előmenetel	239
Képzés	239
A köztisztviselők jogai és kötelességei	239
Nyugdíjazási feltételek	240
FELHASZNÁLT IRODALOM	240

FRANCIA MODELLT KÖVETŐ ORSZÁGOK	241
FRANCIAORSZÁG KÖZIGAZGATÁSA	
LŐRINCZ LAJOS	243
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS.....	243
Az ország legfontosabb adatai.....	243
A francia közigazgatás története.....	243
A jog és a közigazgatás kapcsolatának alakulása.....	246
A közigazgatás és a bíróságok kapcsolata.....	248
Melyik modellbe tartozik?.....	251
II. A VÉGREHAJTÓ HATALOM JELENLEGI FELÉPÍTÉSE (SZERVEZETE).....	252
Központi szervek.....	252
A helyi igazgatás.....	255
A dekoncentrált szervek.....	259
Független igazgatási szervek.....	260
III. A FRANCIA KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE.....	261
A közigazgatási bírói eljárás szabályozottsága.....	261
Az elektronikus közigazgatás.....	262
IV. A KÖZIGAZGATÁS SZEMÉLYZETE.....	263
A létszám.....	263
A karrier.....	264
A köztisztviselő jogai és kötelezettségei.....	266
Képzés, továbbképzés.....	267
FELHASZNÁLT IRODALOM.....	268
BELGIUM KÖZIGAZGATÁSA	
BALÁZS ISTVÁN	271
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS.....	271
Az ország legfontosabb adatai.....	271
Az ország állami felépítésének jellemzői.....	271
A közigazgatás kapcsolata a törvényhozással.....	273
Melyik modellbe tartozik?.....	275
II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELÉPÍTÉSE ÉS MŰKÖDÉSE.....	275
A belga államreformról.....	275
A Szövetség központi szervei.....	277
A Kormány alatti közigazgatási szint (minisztériumok).....	282
A helyi önkormányzati rendszer sajátosságai.....	284
III. A KÖZIGAZGATÁSI ELJÁRÁS.....	286
IV. A KÖZIGAZGATÁS SZEMÉLYZETE.....	287
Általános jellemzők: jogi szabályozás, létszámadatok.....	287
A közszolgálat reformja.....	287
Toborzás és illetményrendszer.....	288
FELHASZNÁLT IRODALOM.....	290

LUXEMBURG KÖZIGAZGATÁSA

KOI GYULA	291
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS.....	291
Az ország legfontosabb adatai.....	291
Luxemburg közigazgatásának rövid története	293
Melyik modellbe tartozik?	294
A jog és a közigazgatás kapcsolatának alakulása	295
A közigazgatás kapcsolata a törvényhozással	295
A közigazgatás társadalmi szerepéről vallott uralkodó nézet.....	296
II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELÉPÍTÉSE.....	296
A közigazgatási szervezet felépítésének általános elvei.....	296
Kormányzati szint.....	297
Minisztériumok	299
Egyéb központi közigazgatási szervek.....	300
Az EU kapcsolattartás központi szervei.....	300
A helyi igazgatás szervezete	300
A helyi és a központi igazgatás kapcsolata	302
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE.....	302
A közigazgatási eljárást szabályozó törvény.....	302
A működés hibáit javító korrekciós eszközök	304
A működés tárgyi feltételei.....	305
Az informatika hasznosítása a működésben	306
IV. A SZEMÉLYZET.....	306
A köztisztviselő fogalma, elhatárolási problémák	306
Létszámadatok.....	307
A személyzetpolitika rendszere	308
A kiválasztás elvei és gyakorlata, módszerek	308
Illetményrendszer	309
Képzés, továbbképzés.....	309
A köztisztviselő jogai és kötelezettségei	309
Nyugdíjazási feltételek	310
FELHASZNÁLT IRODALOM.....	310

GÖRÖGORSZÁG KÖZIGAZGATÁSA

LŐRINCZ LAJOS	315
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS.....	315
Az ország legfontosabb adatai.....	315
Görögország közigazgatásának rövid története	316
Melyik modellbe sorolható?	317
A közigazgatás és a törvényhozás kapcsolata	317
A közigazgatás és a jog kapcsolata.....	318
A közigazgatás és a bíróságok kapcsolata.....	319
II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELÉPÍTÉSE.....	320
Kormányzati szint.....	320
A helyi igazgatás	324
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE.....	326
A közigazgatási eljárást szabályozó törvény.....	326

A működés hibáit javító korrekciós eszközök.....	329
Az informatika hasznosítása a működésben.....	330
IV. A SZEMÉLYZET	331
FELHASZNÁLT IRODALOM	321

OLASZORSZÁG KÖZIGAZGATÁSA

HALÁSZ IVÁN	335
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS	335
Az ország legfontosabb adatai	335
Az olasz közigazgatás rövid története.....	335
Olaszország közigazgatási rendszerének általános vonásai.....	339
Melyik modellbe tartozik?.....	341
A jog és a közigazgatás kapcsolatának alakulása.....	342
A közigazgatás kapcsolata a törvényhozással.....	343
A közigazgatás és a bíróságok kapcsolata	346
A közigazgatás társadalmi szerepéről vallott uralkodó nézet	349
II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELÉPÍTÉSE	350
A közigazgatás felépítésének általános elvei	350
A kormányzati szint	351
Egyéb központi közigazgatási szervek.....	358
Az EU-kapcsolattartás központi szervei.....	361
A helyi igazgatás szervezete.....	365
A helyi és a központi igazgatás kapcsolata.....	369
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE.....	372
A közigazgatási eljárás szabályai	372
A működés hibáit javító egyéb korrekciós eszközök	375
A működés tárgyi feltételei	375
Az informatika hasznosítása a működésben.....	376
IV. A SZEMÉLYZET.....	377
A köztisztviselő fogalma, elhatárolási problémák.....	378
Létszámadatok	380
A személyzetpolitika rendszere.....	381
A kiválasztás elvei és gyakorlata, módszerei	382
Illetményrendszer	383
Képzés, továbbképzés	383
FELHASZNÁLT IRODALOM	384

SPANYOLORSZÁG KÖZIGAZGATÁSA

TEMESI ISTVÁN	385
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS	385
Az ország legfontosabb adatai	385
Az ország közigazgatásának rövid története.....	385
Az ország közigazgatási rendszerének általános vonásai.....	387
A jog és a közigazgatás kapcsolatának alakulása	387
A közigazgatás kapcsolata a törvényhozással	388
Melyik modellbe tartozik?.....	390

II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELÉPÍTÉSE.....	390
A közigazgatási szervezet felépítésének általános elvei.....	390
Központi közigazgatás.....	392
Egyéb központi közigazgatási szervek, a közvetett közigazgatás.....	398
Az EU kapcsolattartás központi szervei.....	401
A helyi igazgatás szervezete.....	402
A helyi és a központi igazgatás kapcsolata.....	414
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE.....	417
Általános elvek.....	417
A közigazgatási eljárás jogi szabályozása.....	418
A közigazgatás működésének nem hatósági elemei.....	420
Jogorvoslati rend.....	420
A működés hibáit javító korrekciós eszközök.....	423
A működés tárgyi feltételei.....	426
Az informatika hasznosítása.....	426
IV. A KÖZIGAZGATÁS SZEMÉLYZETE.....	428
A köztisztviselő fogalma, elhatárolási problémák.....	428
Létszámadatok.....	429
A személyzetpolitika rendszere.....	430
Kiválasztás, köztisztviselővé válás.....	430
Illetményrendszer.....	434
Képzés, továbbképzés.....	435
A köztisztviselő jogai, kötelességei.....	435
Nyugdíjfeltételek.....	436
FELHASZNÁLT IRODALOM.....	437

PORTUGÁLIA KÖZIGAZGATÁSA

TEMESI ISTVÁN.....	439
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS.....	439
Az ország legfontosabb adatai.....	439
Az ország közigazgatásának rövid története.....	439
Az ország közigazgatási rendszerének általános vonásai.....	440
A jog és a közigazgatás kapcsolatának alakulása.....	441
A közigazgatás kapcsolata a törvényhozással.....	441
Melyik modellbe tartozik?.....	442
II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELÉPÍTÉSE (SZERVEZETE).....	443
A közigazgatási szervezet felépítésének általános elvei.....	443
A kormányzati szint.....	443
Egyéb központi közigazgatási szervek.....	448
Az EU-kapcsolattartás központi szervei.....	449
A helyi igazgatás szervezete.....	450
A helyi és a központi igazgatás kapcsolata.....	453
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE.....	454
Általános jellemzők.....	454
A közigazgatási eljárást szabályozó törvény.....	455
A működés hibáit javító korrekciós eszközök.....	456
Az informatika hasznosítása a működésben.....	456

IV. A SZEMÉLYZET	457
A köztisztviselő fogalma, elhatárolási problémák.....	457
Létszámadatok	458
A személyzetpolitika rendszere és annak részrendszerei	458
FELHASZNÁLT IRODALOM	459
GERMÁN MODELLBE TARTOZÓ ORSZÁGOK.....	461
NÉMETORSZÁG KÖZIGAZGATÁSA	
LÓVÉTEI ISTVÁN– BOROS ANITA– GAJDUSCHEK GYÖRGY	463
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS	463
Az ország legfontosabb adatai	463
A német közigazgatás története.....	464
Az Alaptörvény	
Bonn, 1949. május 23.	474
Az NSZK Alkotmánya és a közigazgatás alkotmányos alapjai.....	476
A közigazgatás és a törvényhozás kapcsolata, a közigazgatási jogalkotás	477
A közigazgatásra vonatkozó (szövetségi) alkotmányos alapok	478
A közigazgatás(i jog) alapvető fogalmi rendszere.....	479
A közigazgatás szintjei.....	479
A közigazgatás és az igazságszolgáltatás kapcsolata.....	482
Melyik modellbe tartozik a német közigazgatás?	484
II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELÉPÍTÉSE.....	484
Kormányzati szint	484
A közigazgatás területi alapjai	488
A szövetségi és a tartományi feladatok és hatáskörök közötti megosztás.....	489
A területi, önkormányzati közigazgatás feletti állami felügyelet.....	497
A funkcionális közttestületek.....	498
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE	498
A német közigazgatási eljárás általános jellemzői	498
A VwVfG legfontosabb rendelkezései	501
Jogorvoslat és végrehajtás a német közigazgatási eljárásjogban.....	507
IV. A SZEMÉLYZET	508
A köztisztviselő fogalma, elhatárolási problémák	508
Létszámadatok.....	510
A személyzetpolitika rendszere	513
A közszolgálat egyes alrendszerének vázlatos áttekintése	515
FELHASZNÁLT IRODALOM.....	516
AUSZTRIA KÖZIGAZGATÁSA	
SZAMEL KATALIN	519
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS	519
Az ország legfontosabb adatai	519
Az ország közigazgatásának rövid története.....	520
Melyik modellbe tartozik?	521
II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELÉPÍTÉSE.....	522
A közigazgatási szervezet felépítésének általános elvei	522

Központi szervek.....	522
Közvetett szövetségi közigazgatás.....	528
Helyi szervek	530
Más jogalanyok által ellátott közigazgatási feladatok.....	534
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE.....	535
Az eljárásra vonatkozó általános szabályok	535
A hatósági eljárás tételes szabályai	538
Elektronikus közigazgatás	542
IV. A SZEMÉLYZET.....	544
A közszolgálat Ausztriában.....	544
Munkaadók és szociális partnerség a közszolgálatban	544
Bekerülés és karrier a közszolgálatban.....	545
FELHASZNÁLT IRODALOM.....	545
SKANDINÁV MODELLBE TARTOZÓ ORSZÁGOK.....	547
SVÉDORSZÁG KÖZIGAZGATÁSA	
TAMÁS ANDRÁS.....	549
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS.....	549
Az ország legfontosabb adatai.....	549
Az ország közigazgatásának rövid története	552
Az ország közigazgatási rendszerének általános vonásai	554
Melyik modellbe tartozik?	554
A jog és a közigazgatás kapcsolatának alakulása	555
A közigazgatás kapcsolata a törvényhozással	559
A közigazgatás kapcsolata a jogalkotással	560
II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELÉPÍTÉSE.....	561
Kormányzati szint.....	561
Egyéb központi közigazgatási szervek.....	562
A helyi igazgatás szervezete	563
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE.....	564
A közigazgatási eljárás szabályozása.....	564
A működés hibáit javító más korrekciós eszközök.....	565
Az informatika hasznosítása a működésben	567
IV. A SZEMÉLYZET.....	569
FORRÁSOK ÉS FELHASZNÁLT IRODALOM	572
FINNORSZÁG KÖZIGAZGATÁSA	
BORDÁS MÁRIA – KRISTÓ KATALIN.....	575
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS.....	575
Az ország legfontosabb adatai.....	575
Finnország közigazgatásának rövid története	575
Melyik modellhez tartozik?	578
A jog és a közigazgatás kapcsolatának alakulása	578
A közigazgatás és a bíróságok kapcsolata.....	578
A közigazgatás kapcsolata a törvényhozással	579
A közigazgatás társadalmi szerepéről vallott uralkodó nézet.....	579

II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELÉPÍTÉSE	580
A közigazgatás felépítésének általános elvei	580
A kormányzati szint	581
Egyéb központi közigazgatási szervek.....	583
Az EU kapcsolattartás központi szervei	583
A helyi igazgatás szervezete	583
A helyi és a központi igazgatás kapcsolata.....	584
Projekt a helyi igazgatás és szolgáltatások átszervezésére.....	588
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE.....	589
Az eljárást szabályozó általános törvény	589
A működés hibáit javító korrekciós eszközök.....	591
A működés tárgyi feltételei	593
Az informatika hasznosítása a működésben.....	593
IV. A SZEMÉLYZET	594
FELHASZNÁLT IRODALOM	595

DÁNIA KÖZIGAZGATÁSA

SZAMEL KATALIN	597
-----------------------------	-----

I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS	597
Az ország legfontosabb adatai	597
Dánia közigazgatásának története	598
Melyik modellhez tartozik?.....	600
A közigazgatás jogi szabályozottsága.....	601
A közigazgatás és a bíróságok kapcsolata	602
A közigazgatás felügyelete (a dán ombudsman)	602
II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELÉPÍTÉSE	603
Kormányzati szint	603
Helyi szervek	607
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE	613
A dán közigazgatási eljárás szabályozása.....	613
E-government	621
IV. A SZEMÉLYZET	623
Közszektor és a közszolgálat.....	623
A közszolgálatra vonatkozó jogi alapok.....	624
Kiválasztás (toborzás).....	624
Előléptetés	625
Nemek szerinti összetétel	625
Tréningek.....	626
Korrupció és etika a dán közszolgálatban.....	626
FELHASZNÁLT IRODALOM.....	626

HOLLANDIA KÖZIGAZGATÁSA

SZAMEL KATALIN	629
-----------------------------	-----

I. HOLLANDIA ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE.....	629
Az ország legfontosabb adatai	629
A holland közigazgatás története.....	630
Melyik modellhez tartozik?.....	631

A közigazgatás jogi szabályozottsága	631
A közigazgatás és a bíróságok	632
II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELÉPÍTÉSE.....	633
Kormányzati szint.....	633
Az adminisztráció központi szervei.....	637
A helyi igazgatás.....	638
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE.....	646
A közigazgatási eljárás és az Általános Közigazgatási Törvény.....	646
Az elektronikus ügyintézés szabályai.....	653
IV. SZEMÉLYZET.....	654
A közszolgálat jogi szabályozása.....	655
A közalkalmazotti státus különbözőségei.....	656
A közszolgálat definíciója és statisztikai elhatárolása	657
Közszolgálati adatok	658
FELHASZNÁLT IRODALOM.....	659
POSZTSZOCIALISTA ORSZÁGOK.....	661
LENGYELROSZÁG KÖZIGAZGATÁSA	
HALÁSZ IVÁN	663
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS.....	663
Az ország legfontosabb adatai.....	663
A lengyel közigazgatás rövid története	664
Melyik modellbe tartozik a lengyel közigazgatás?.....	668
II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELÉPÍTÉSE.....	669
A közigazgatási szervezet felépítésének általános elvei.....	669
Kormányzati szint.....	669
A helyi igazgatás szervezete	677
A helyi és központi igazgatás kapcsolata és a lengyel közigazgatási reform.....	684
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE.....	686
A közigazgatási eljárást szabályozó törvény.....	686
A működés hibáit javító korrekciós eszközök.....	687
A működés tárgyi feltételei.....	690
Az informatika hasznosítása a működésben, elektronikus közigazgatás	690
IV. A SZEMÉLYZET.....	691
A köztisztviselő fogalma, elhatárolási problémák	691
Létszámadatok.....	694
A személyzeti politika rendszere.....	694
A kiválasztás elvei és gyakorlata	694
Illetményrendszer	695
Képzés, továbbképzés.....	696
A köztisztviselők jogai és kötelességei	697
Nyugdíjazási feltételek	698
FELHASZNÁLT IRODALOM.....	698

A CSEH KÖZTÁRSASÁG KÖZIGAZGATÁSA

HALÁSZ IVÁN	699
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS	699
Az ország legfontosabb adatai	699
A független Cseh Köztársaság létrejötte	701
A cseh közigazgatás története	703
Melyik modellbe tartozik?	703
II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELÉPÍTÉSE	704
A cseh közjogi rendszer és a közigazgatás jelenlegi felépítése	704
Központi szervek	705
A helyi igazgatás szervezete	710
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE.....	714
A közigazgatási eljárást szabályozó törvény	714
A működés hibáit javító korrekciós eszközök.....	715
A működés tárgyi feltételei	719
Az informatika hasznosítása a működésben.....	720
IV. A SZEMÉLYZET	720
A köztisztviselő fogalma, elhatárolási problémák.....	720
Létszámadatok	722
Kiválasztás	722
A köztisztviselők javadalmazása	724
Képzés, továbbképzés	725
A köztisztviselők jogai, kötelességei.....	725
Nyugdíjazási feltételek	725
FELHASZNÁLT IRODALOM	726

MAGYARORSZÁG KÖZIGAZGATÁSA

BALÁZS ISTVÁN	727
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS	727
Az ország állami felépítésének főbb jellemzői	728
Magyarország közigazgatásának rövid története.....	729
A közigazgatás átalakulása Magyarországon a rendszerváltás után	732
Az ezredforduló közigazgatási kihívásai.....	734
Folyamatban lévő reformok	739
II. A KÖZIGAZGATÁS ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE ÉS JELENLEGI FELÉPÍTÉSE.....	740
Általános jellemzők	740
Melyik modellbe tartozik?	741
Kormányzati szint	741
Egyéb központi közigazgatási szervek.....	746
A területi államigazgatási szervek	747
A helyi igazgatás szervezete	748
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE	752
A közigazgatási hatósági eljárás újraszabályozása	752
Az informatika hasznosítása a magyar közigazgatás működésében	754
IV. A SZEMÉLYZET	756
FELHASZNÁLT IRODALOM	758

SZLOVÁKIA KÖZIGAZGATÁSA

HALÁSZ IVÁN	759
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE	759
Az ország legfontosabb adatai.....	759
Szlovákia közigazgatásának rövid története.....	760
A szlovák közigazgatási rendszer általános vonásai.....	761
Melyik modellbe tartozik?	762
II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELÉPÍTÉSE	763
A közigazgatási szervezet felépítésének általános elvei.....	763
Kormányzati szint.....	763
Egyéb központi közigazgatási szervek.....	768
Az EU kapcsolattartás központi szervei.....	770
A helyi igazgatás szervezete	771
A helyi és a központi igazgatás kapcsolata	775
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE	775
A közigazgatási eljárást szabályozó törvény,.....	775
főbb jellemzői, szabályai.....	775
A működés hibáit javító korrekciós eszközök.....	776
A működés tárgyi feltételei.....	778
Az informatika hasznosítása a működésben.....	779
IV. A SZEMÉLYZET	779
A köztisztviselő fogalma, elhatárolási problémák.....	779
Létszámadatok.....	781
A személyzetpolitika rendszere	781
FELHASZNÁLT IRODALOM	785

SZLOVÉNIA KÖZIGAZGATÁSA

HALÁSZ IVÁN	787
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS	787
Az ország legfontosabb adatai.....	787
Szlovénia közigazgatásának rövid története.....	788
A szlovén közigazgatási rendszer általános vonásai	789
A jog és a közigazgatás kapcsolata.....	790
A közigazgatás társadalmi szerepéről vallott uralkodó nézet.....	790
Melyik modellbe tartozik?	791
II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELÉPÍTÉSE	791
A közigazgatási szervezet felépítésének általános elvei	791
Kormányzati szint.....	791
Egyéb központi közigazgatási szervek.....	796
Az EU kapcsolattartás központi szervei.....	796
A helyi igazgatás szervezete	797
A helyi és a központi igazgatás kapcsolata	801
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE	802
A közigazgatási eljárást szabályozó törvény.....	802
A működés hibáit javító korrekciós eszközök.....	803
A működés tárgyi feltételei.....	805
Az informatika hasznosítása a működésben.....	805

IV. A SZEMÉLYZET	806
A köztisztviselő fogalma, elhatárolási problémák	806
Létszámadatok	807
A személyzetpolitika rendszere	807
A kiválasztás elvei és gyakorlata, módszerek	807
Illetményrendszer	808
Képzés, továbbképzés	809
A köztisztviselő jogai és kötelezettségei	809
FELHASZNÁLT IRODALOM	810

ROMÁNIA KÖZIGAZGATÁSA

SIPOS KATALIN	811
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS	811
Az ország legfontosabb adatai	811
Az ország közigazgatásának rövid története	812
Az ország közigazgatási rendszerének általános vonásai	813
Melyik modellbe tartozik?	814
A jog és a közigazgatás kapcsolatának alakulása	815
A közigazgatás kapcsolata a törvényhozással	816
A közigazgatás és a bíróságok kapcsolata	817
II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELÉPÍTÉSE (SZERVEZETE)	819
A közigazgatási szervezet felépítésének általános elvei	819
A kormányzati szint	819
Egyéb központi közigazgatási szervek	824
A helyi igazgatás szervezete	824
A helyi és központi igazgatás kapcsolata	829
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE	830
Általános jellemzők	830
A közigazgatási eljárási törvény	831
A működés hibáit javító korrekciós eszközök	832
Az informatika hasznosítása a működésben	833
IV. A SZEMÉLYZET	835
A köztisztviselő fogalma, elhatárolási problémák	835
Létszámadatok	837
A személyzetpolitika rendszere	837
A kiválasztás elvei és gyakorlata, módszerek	838
Illetményrendszer	839
Képzés, továbbképzés	839
A köztisztviselő jogai és köteleességei	840
Nyugdíjazási feltételek	841
FELHASZNÁLT IRODALOM	841

BULGÁRIA KÖZIGAZGATÁSA

SIPOS KATALIN	845
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS.....	845
Az ország legfontosabb adatai.....	845
Állami berendezkedés	846
Az ország közigazgatásának rövid története	846
Bíraskodás és a közigazgatás kapcsolata	848
A közigazgatás kapcsolata a törvényhozással	850
Melyik modellbe tartozik a bolgár közigazgatás?	852
II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELEPÍTÉSE.....	853
Kormányzati szint, központi közigazgatás	853
Egyéb központi közigazgatási szervek.....	856
Az EU kapcsolattartás központi szervei.....	856
A helyi igazgatás szervezete	857
A helyi és központi igazgatás kapcsolata	858
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE.....	858
Általános jellemzők	858
A közigazgatási eljárás szabályozottsága.....	859
A működés hibáit javító korrekciós eszközök.....	862
Az informatika hasznosítása a működésben.....	863
IV. A SZEMÉLYZET.....	863
A köztisztviselő fogalma, elhatárolási problémák	863
Létszámadatok.....	864
A személyzetpolitika rendszere	864
FELHASZNÁLT IRODALOM.....	865

ÉSZTORSZÁG KÖZIGAZGATÁSA

KOI GYULA	869
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS.....	869
Az ország legfontosabb adatai.....	869
Észtország közigazgatásának rövid története	869
Melyik modellbe tartozik?	872
A jog és a közigazgatás kapcsolatának alakulása	872
A közigazgatás kapcsolata a törvényhozással	872
II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELEPÍTÉSE.....	873
Kormányzati szint.....	873
Az EU-kapcsolattartás központi szervei.....	876
A helyi igazgatás	876
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE.....	877
Általános jellemzők	877
A közigazgatási eljárást szabályozó törvény.....	877
A működés hibáit javító korrekciós eszközök.....	881
A működés tárgyi feltételei.....	882
Az informatika hasznosítása a működésben.....	882

IV. A SZEMÉLYZET	882
A köztisztviselő fogalma	883
Létszámadatok	883
A személyzetpolitika rendszere	883
A kiválasztás elvei és gyakorlata, módszerek	884
Illetményrendszer	885
Képzés, továbbképzés	885
A köztisztviselő jogai és kötelezettségei	886
Nyugdíjazási feltételek	888
FELHASZNÁLT IRODALOM	888

LETTORSZÁG KÖZIGAZGATÁSA

KOI GYULA	893
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS	893
Az ország legfontosabb adatai	893
Lettország közigazgatásának rövid története	893
Melyik modellbe tartozik?	896
A jog és a közigazgatás kapcsolatának alakulása	896
A közigazgatás kapcsolata a törvényhozással	897
A közigazgatás társadalmi szerepéről vallott uralkodó nézet	897
II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELÉPÍTÉSE	898
A közigazgatási szervezet felépítésének általános elvei	898
Kormányzati szint	898
Egyéb központi közigazgatási szervek	901
Az EU kapcsolattartás központi szervei	901
A helyi igazgatás	902
A helyi és a központi igazgatás kapcsolata	903
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE	903
A közigazgatási eljárást szabályozó törvény	903
A működés hibáit javító korrekciós eszközök	904
Az informatika hasznosítása a működésben	906
IV. A SZEMÉLYZET	906
A köztisztviselő fogalma	906
Létszámadatok	908
A személyzetpolitika rendszere	908
A kiválasztás elvei és gyakorlata, módszerek	908
Illetményrendszer	908
Képzés, továbbképzés	909
A köztisztviselők jogai	909
A köztisztviselők kötelezettségei	910
Nyugdíjazási feltételek	910
FELHASZNÁLT IRODALOM	910

LITVÁNIA KÖZIGAZGATÁSA

KOI GYULA	915
I. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS	915
Az ország legfontosabb adatai.....	915
Litvánia közigazgatásának rövid története	915
Melyik modellbe tartozik?	918
A jog és a közigazgatás kapcsolatának alakulása	918
A törvényhozás jogi státusa	919
II. A KÖZIGAZGATÁS JELENLEGI FELEPÍTÉSE	919
A közigazgatási szervezet felépítésének általános elvei.....	919
A kormányzati szint.....	920
Egyéb központi közigazgatási szervek	923
Az EU kapcsolattartás központi szervei.....	923
A helyi igazgatás szervezete.....	924
Az önkormányzatok jelenlegi rendszere	924
A helyi és a központi igazgatás kapcsolata	926
III. A KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDÉSE	926
Általános jellemzők.....	926
Van-e a közigazgatási eljárást szabályozó törvény?	926
A működés hibáit javító korrekciós eszközök	929
A működés tárgyi feltételei	930
Az informatika hasznosítása a működésben	930
IV. A SZEMÉLYZET	930
A köztisztviselő fogalma	931
Létszámadatok.....	932
A személyzetpolitika rendszere.....	932
A kiválasztás elvei és gyakorlata, módszerek	932
Illetményrendszer.....	932
Képzés, továbbképzés.....	933
A köztisztviselő jogai és kötelezettségei	933
Nyugdíjazási feltételek	934
FELHASZNÁLT IRODALOM	935
ÖSSZESÍTETT FELHASZNÁLT IRODALOM	939